

5. Hankintatoimisto

Hankintaneuvottelukunta

Hankintaneuvottelukunnan kokoonpano ja kokoukset. Neuvottelukuntaan kuuluivat. v. 1961 puheenjohtajana kaup.joht. Lauri Aho, varapuheenjohtajana apul.kaup.joht. Hjalmar Krogus sekä jäseninä joht. Lauri Eerikäinen, joht. Toivo Ekberg, joht. Jaakko Kivistö, talusjoht. Niilo Koskinen, toimistopääll. Veikko Mäenpää, joht. Leo Neuvo, toimitusjoht. Reino Oksanen, jonka tilalle vuoden lopussa määrättiin talusjoht. Veikko Kääriäinen, talusneuvos Mikko Pulkkinen ja hänen tilallaan 29.11. lähtien hankintapääll. Leo Molander sekä hankintapääll. Simo Saari. Sihteerinä oli hankintatoimiston pääll. Arvo Aalto.

Neuvottelukunnan kokouksiin osallistui lisäksi asiantuntijoina kaup.kamr. Osmo Lehtosuo sekä apul. hankinta-asiamies Toivo Kivismäki.

Kokouksia oli vuoden aikana 5 ja niiden pöytäkirjojen pykälämäärä 15.

Tärkeimmistä käsitellyistä asioista mainittakoon: hankintatoimiston laatima selvitys kaupungin eri virastojen ja laitosten normikalustokysymyksestä; kaupungin laitosten virkapukujen, kokardien ym. suunnittelu; kiinteistö- ym. yhtiöiden, joissa kaupungilla oli etuja valvottavanaan, sisällyttäminen yhteishankintapiiriin; selvitys yhteishankintaelinten välityspalkkioista; sähkölaitoksen katuvalaisimien, puhelinlaitteiden ym. hankintojen suorittaminen yhteishankintamääräysten puitteissa; liikennelaitoksen henkilöautojen hankintojen siirtäminen kaupunginhallituksen yleisjaoston ratkaistaviksi; happi-, ilo- ym. kaasujen hankinnan keskittäminen ja hitsaus-
tarvikkeiden hankinnan tai ainakin kaupallisen valvonnan keskittäminen rakennusviraston hoidettavaksi; menettelyohjeiden antaminen määräajan jälkeen saapuneita tarjouksia käsiteltäessä sekä neuvottelukokousten järjestäminen huolintaliikkeiden kanssa asioivien kaupungin laitosten edustajille.

Yhteishankintaelinten johtajat kokoontuivat kerran huoltolautakunnan työtu-
villa käsittelemään näiden hankinta-alaan kuuluvia kysymyksiä.

Hankintatoimisto

Henkilökunta. Toimistossa oli kertomusvuoden alussa 21 (yksi virka avoinna) vakinaista viranhaltijaa, 2 tilapäistä viranhaltijaa sekä 28 (kaksi virkaa avoinna) työsopimussuhteessa olevaa henkilöä. Vastaavat luvut vuoden lopussa olivat 20 (kaksi avoinna), 3 (yksi avoinna) sekä 28 (yksi avoinna).

Uuteen 1.9. perustettuun tp. 19. palkkaluokan ostajan virkaan valittiin Taimi Karstinen 1.1.1962 lukien, kahteen 12. palkkaluokan toimistoapulaisen virkaan Eeva

Männistö 1.4. ja Aira Lindell 16.10. Yksi 11. palkkaluokan toimistoapulaisen virka lakkautettiin 1.9. lukien.

Ero myönnettiin seuraaville viranhaltijoille: hankinta-asiamies Leo Molander 15. 11., toimistoapulaiset Anna-Liisa Kajanen 1.1., Kaja-Brita Stenman 13.3. ja Sisko Rissanen 1.9. sekä toimistofaktori Lasse Koski 1.1.1962 lukien.

Sairauslomaa myönnettiin henkilökunnalle vuoden aikana yhteensä 622 päivää.

Kaupungin koulutustoimikunnan järjestämille kursseille osallistui kertomusvuoden aikana kuusi henkilökuntaan kuuluvaa.

Toimistopäällikkö, hankinta-asiamies ja apulaishankinta-asiamies tekivät virkatkoja Ruotsiin ja Länsi-Saksaan. Samoin olivat painatusasiamies ja rotaprinttinaja opintomatalla Länsi-Saksassa.

Huoneistot. Kertomusvuoden aikana siirtyi hankintatoimiston toimistohenkilökunta kokonaisuudessaan taloon Katariinankatu 2. Toisen kerroksen toimistotilat tulivat painatusosaston käyttöön ja kolmanteen kerrokseen sijoittui hankintaosasto, kirjaamo, arkisto ym. Sofiankatu 1:n toimistotila jäi kokonaisuudessaan jakeluvaraston käyttöön. Talossa Alppikatu 1 olleen varaston tilalle saatiin Pietarinkatu 6:sta varasto poistettua kalustoa varten. Painatusosaston entiset toimistotilat luovutettiin monistamolle. Järjestelyistä jäi osa v. 1962 toteutettavaksi.

Kaluston uudistukset. Konekorjaamoon hankittiin kaasuhitsauslaitteet, rotaprinttöitä varten sähkökäyttöinen kirjoituskone ja painatusosastoon erilaista toimistokalustoa. Hankintaosastoon hankittiin kaksi kirjoituskonetta, sanelukone, erilaisia toimistokalusteita ym. Uudishankintojen arvo oli 1 121 485 mk.

Kirjeenvaihto ja pyynnöstä annetut lausunnot. Toimistoon saapui vuoden aikana 801 (ed. v. 872) kirjettä ja lähetettiin 588 (635) kirjettä, joista 112 (133) oli kalustoa koskevia lausuntoja, 88 (79) koneita ja kojeita koskevia lausuntoja, lisäksi annettiin puhelinasioista 45 (103) sekä tarjouspyynnöistä 55 (36) lausuntoa.

Hankintojen valmistelu ym. Talousarvioehdotusten käsittelyvaiheessa toimisto antoi kaupunginhallituksen pyytämät lausunnot eri laitosten kalustonhankintamäärärahaehdotuksista v:lle 1962. Toimiston perustellut vähennysehdotukset olivat n. 23.6 (ed. v. 18.0) % ko. määrärahaehdotuksista.

Kertomusvuoden talousarvioon varsinaisiin menoihin merkittyjen kaluston hankintamäärärahojen yhteissumma, josta puuttuvat myönnettyt lisämäärärahat sekä edellisten vuosien säästöt, oli 547 362 577 (427 024 456) mk. Niiden laitosten, joita varten ei ollut osoitettu erillistä kaluston hankintamäärärahaa, kaluston hankintakustannukset suoritettiin yleisen kunnallishallinnon pääluokan erinäisiin hallintomenoihin kuuluvasta 50 mmk:n kaluston hankintamäärärahasta, mihin ylitysoikeutta myönnettiin 10 mmk. Hankintatoimiston suorittamat kuukausihankinnat olivat 13 630 636 (10 727 849) mk eli 22.7 % kokonaismäärästä.

Hankintatoimisto osallistui edelleen eri laitosten erikoiskalusteiden ja kojeiden hankintoihin, osoitti laitoksille vakiovalmisteisten toimisto- ja asuntolakalusteiden edullisimmat ostopaikat ja avusti tilauksia tehtäessä. Hankinta-avusta suurin osa oli opastavaa laatua tapahtuen neuvotteluissa ja puhelimitse.

Vuoden aikana osoitettiin 36 tarjouspyyntöä yhteensä 272 (261) tuottajalle. Tarjouksia v:ksi 1962 pyydettiin seuraavista tarvikkeista: vakiovalmisteiset kalusteet, konttorikoneet, talouskoneet, koulutarvikkeet, sairaalatarvikkeet, astiat, pesu- ja puhdistusaineet, keskuspesulan tarvitsemat kemikaalit, röntgenfilmit ja -kemikaalit,

leimasimet, kynttilät sekä sanoma- ja aikakauslehdet. Tarjouksia pyydettiin lisäksi toimistokoneiden huollosta ja valojäljennöstöiden suorittamisesta. Vuositarjousten perusteella tehtiin 21 hinta- ja alennussopimusta.

Yleisjaosto oikeutti hankintatoimiston edelleen suorittamaan kaluston kertahankintoja itsenäisesti korkeintaan 150 000 mk:n määrään asti sekä lasku- ja kirjoituskoneiden hankintoja 200 000 mk:n määrään saakka kaluston hankintatililtä sekä vastaavasti kaluston kunnossapitotililtä suorittamaan kaluston kunnossapitokustannuksia 150 000 mk:aan saakka.

Kiinteistöviraston kalustonhankintoihin myönnettiin n. 11 mmk, rakennusviraston kalustotäydennyksiin n. 8.7 mmk, ylipormestarin virka-asunnon kalustamiseen 6.2 mmk; kaupunginkanslialle myönnettiin n. 8.9 mmk, huoltovirastolle n. 5 mmk, rakennusvirastolle n. 4.2 mmk ja kähertäjäkoululle 5.1 mmk kaluston hankintaan.

Happi-, asetyleeni- sekä ilokaasun hankinta keskitettiin siten, että laitokset tilasivat ne suoraan tuottajilta, mutta jälleenlaskutuksen suoritti hankintatoimisto.

Sairaaloiden tarvikehankintojen järjestämistä käsiteltiin myös kertomusvuoden aikana, mm. selvitettiin sairaanhoitoon liittyvien kulutustarvikkeiden yhteishankintamahdollisuuksia. Kertomusvuonna hankintatoimisto aloitti sairaalatarvikkeiden tilastoinnin ja laskujen tarkistuksen. Valtion annettua uusia määräyksiä sairaaloiden hankintamenettelystä joutui hankintatoimisto antamaan sairaaloille tarjoukset kaikista niiden hankkimista kalusteista. Vuoden aikana annettiin sairaaloille 32 erilaista tarjousta. Toimisto osallistui suorittamiensa hankintojen lisäksi myös sairaaloiden hankintojen valmisteluun antaen lausuntoja, joissa käsiteltyjen hankintojen yhteinen markkamäärä oli 165 817 790. Sairaalalautakunnalle annetuista lausunnoista 10 koski Marian sairaalan hankintoja, 7 Auroran sairaalan, 21 Kivelän sairaalan, 6 Nikkilän sairaalan, 3 Laakson sairaalan, 3 Malmin sairaalan, 20 Hesperian sairaalan, 3 tuberkuloositoimiston ja asuntoloiden sekä 2 Nummelan sairaalan hankintoja.

Saatujen tarjousten perusteella annettiin suomenkielisten ja ruotsinkielisten kansakoulujen johtokunnille suositukset koulutarvikkeiden hankinnasta lukuvuodeksi 1961/62.

Irtaimiston merkitsemiseksi antoi toimisto jatkuvasti ohjeita, hankki tarvittavia leimasimia ym. ja piti niitä varastossaan saatavina. Hankintatoimiston edustaja selvitti myös koulutustoimikunnan järjestämällä kursseilla merkitsemiseen liittyviä seikkoja.

Poistettun ja tarpeettomaksi käyneen kaluston käsittely. Virastojen muuttojen yhteydessä tarpeettomaksi käynyttä kalustoa sijoitettiin mahdollisuuksien mukaan edelleen muihin laitoksiin. Käytettyä kalustoa myös jossain määrin korjattiin ja kunnostettiin.

Toimistokoneiden hankinta ja huolto. Uusia kirjoituskoneita hankittiin 168, kaikki Underwood-merkkisellä näppäimistöllä varustettuja. Niiden hankintahinta oli 10 881 693 mk. Kirjanpitokoneita hankittiin 4, yhteiseltä hinnaltaan 5 411 340 mk sekä yksi kassakone, jonka hinta oli 1.39 mmk. Lisäksi hankittiin 30 yhteenlaskukonetta, 52 yleislaskukonetta ja 6 kertolaskukonetta, yhteiseltä hinnaltaan 9 241 261 mk. Näistä menoista maksettiin 14 781 483 mk yleisen kunnallishallinnon pääluokan erinäisiin hallintomenoihin kuuluvista kaluston hankintamäärärahoista sekä 12 142 811 mk eri laitosten omista kaluston hankintavaroista, yhteensä 26 924 294 mk.

5. Hankintatoimisto

Laitosten poistamia toimistokoneita vastaanotettiin seuraavasti: 21 kirjoitus-konetta, 26 laskukonetta ja 17 muuta, yhteensä 64 toimistokonetta. Käytöstä pois-tetuista koneista saatiin sijoitetuksi uudelleen 31 kirjoituskonetta, 16 laskukonetta sekä 9 muuta toimistokonetta eli yhteensä 56 konetta.

Lainavarastossa oli vuoden lopussa 25 kirjoituskonetta, 28 yhteenlaskukonetta, 11 kertolaskukonetta, 3 sanelukonetta, magnetofoni ym. Kirjoituskoneita lainattiin 61 kertaa, yhteenlaskukoneita 78 ja kertolaskukoneita 21 kertaa.

Kaupungin toimistokoneista huollettiin n. 2/3 hankintatoimiston omassa korjaa-mossa ja loput yksityisissä korjaamoissa. Hankintatoimisto hoiti myös kokonaisuudessaan liikennelaitoksen lippupihtien huollon ja korjauksen. Samoin jatkettiin edellisenä vuonna aloitettua laitosten talouskoneiden huoltoa. Korjaamon voitto kaikki menot huomioon ottaen, poistoja lukuun ottamatta, oli 168 800 (ed. v. 185 990) mk.

Tarvikkeiden ja koneiden kuljetus suoritettiin pääasiallisesti toimiston henkilö-pakettiautolla, jonka kuljettamat määrät ajokirjan mukaan olivat: paketteja 83 399 (79 299) kg ja koneita 3 239 (2 648) kpl.

Puhelinasioiden hoito kuului edelleen hankintatoimistolle, joka tilasi ao. työt vi-rastojen ja laitosten puolesta, lukuun ottamatta sähkölaitosta. Kertomusvuoden aikana asennettiin vuokravaihteet huoltovirastoon Hämeentie 31:ssä, palolaitokseen Korkeavuorenkatu 26:ssa ja liikennelaitoksen Ruhan hallirakennukseen sekä laajen-nettiin Marian sairaalan vuokravaihdetta 50 sivupuhelimella. Oma puhelinvaihte asennettiin Kivelän-Hesperian sairaalaan sekä Outamon vastaanottokotiin Lohjalla. Rakennettavaan sosiaalivirastotaloon tilattiin automaattinen puhelinvaihte.

Automaattiseen kaukoliikenteeseen siirtymisestä johtuvia muutos- ja estotoimen-piteitä jatkettiin edelleen.

Kertomusvuonna ei ostettu uusia puhelinosuuksia, sillä työnvälitystoimistosta vapautuneet osuudet sijoitettiin edelleen. Pasilan lastenseimen siirtyessä kaupungille saatiin samalla myös yksi puhelinosuus.

Kaupungin puhelimet käsittävä puhelin kortisto uusittiin ja otettiin käyttöön tammikuussa. Samalla avattiin yhteistoiminnassa rahatoimiston kanssa uusi talous-arvion ulkopuolinen puhelinmaksujen tili, jaettavat ja perittävät puhelinmaksut.

Puhelimien siirtoihin ja asennuksiin käytettiin 1 368 891 mk, puhelumaksuihin 16 205 693 mk, vuosimaksuihin 13 496 779 mk, puhelinluettelotekstiin 2 960 800 mk sekä hätäpuhelinsiirtoihin 12 124 164 mk. Oman puhelimen käytöstä virkatehtävissä viranhaltijoille maksetut korvaukset olivat 220 556 mk. Yhteissumma, 46 376 883 mk, oli pienempi kuin edellisenä vuonna (64 344 125 mk), mikä johtui siitä, että kau-pungin sairaalat maksoivat kertomusvuonna omat puhelinmaksunsa. Tähän järjes-telmään siirryttiin sairaaloiden valtionavun laskennan helpottamiseksi. Puhelinti-lauksien lukumäärä oli 530.

Kaupungin sisäinen puhelinluettelo uusittiin.

Painatus ja sidonta. Painatustilauksien lukumäärä vuoden aikana nousi edelli-seen vuoteen verrattuna 2 606:sta 2 964:ään, mikä johtui lähinnä lisääntyneestä laitosten lomakkeiden uudistamisesta. Kustannusten määrä oli 141 069 533 (133 607 891) mk. Em. summaan sisältyvät yksinomaan ulkopuolisissa kirjapainoissa ja -sitomoissa teetetetyt työt sekä lisäksi julkaisuja varten valmistettujen kuvalaattojen kustannukset.

Rotaprinttlaskutus oli vuoden aikana 16 183 236 (12 586 254) mk. Painatustöiden lukumäärä nousi melkoisesti, niin että se oli yhteensä 780 (758) varsinaista lomakepainatusta ja lisäksi 206 säädöskokoelmaan kuuluvaa ym. työtä tilastotoimistolle. Sitomossa suoritettiin lisäksi 513 (451) työtä, joista suurin osa käsitti erikoisreijityksiä. Laitokset saivat rotaprintissä työnsä 7.2 (4.8) mmk halvemmalla kuin mitä työkustannukset olisivat olleet kirjapainossa suoritettuina.

Monistamon veloittama summa oli 3 746 555 (3 458 165) mk; siihen sisältyivät ainoastaan monisteisiin käytetyt vahat, värit ja paperit. Monistamo käytti vahoja vuoden aikana 29 259 (30 219) kpl ja monisteiden luku oli 5 024 940 (5 258 023) kpl. Suurin osa monisteista oli eri laitoksille tulevia lomakkeita, jotka tällä tavoin valmistettuna olivat n. 50 % halvempia kuin painetut.

Develop-jäljentämön veloitus oli 180 563 (345 300) mk. Valojäljentämön siirrettyä edellisenä vuonna rakennusviraston alaisuuteen teetettiin kaikki valokopiotyöt Kopia palvelu Oy:llä, jonka veloitus oli 10 865 745 (10 058 112) mk.

Hankintatiedotuksien kaikki lehdet uusittiin kertomusvuoden aikana. Helsingin kaupungin julkaisuja -nimisessä sarjassa ilmestyivät seuraavat julkaisut: n:o 8 »Helsingin kaupungin sairaanhoitajatarkoulu 1909—1959», n:o 9 »Helsingin yleiskaava-ehdotus» sekä n:o 11 »Palotoimen historia».

Koko painatusosaston veloittama määrä oli yhteensä 20 110 354 (17 771 227) mk.

Ilmoituskustannukset ja sanomalehtien tilausmaksut. Kulut sanomalehti-ilmoituksista olivat 21 924 594 (23 009 049) mk. Sanoma- ja aikakauslehtien tilausmaksut olivat 8 856 309 (7 523 358) mk, mihin summaan sisältyivät myös eräiden laitosten, sairaaloiden sekä kaupunginkirjaston tilaamat lehdet sekä tieteelliset julkaisut.

Varaston inventointi suoritettiin 27.—30.12. välisenä aikana, jolloin jakeluvarasto oli suljettuna. Varaston puolivuositarkastukset suoritettiin 23.3. ja 19.9.

Menot ja tulot. Hankintatoimiston käyttöön varatut määrärahat olivat yht. 182 270 880 mk. Menot olivat: Vakinaiset viranhaltijat 15 693 776 mk, Tilapäiset viranhaltijat 1 633 688 mk, Viranhaltijain sairauslomasijaiset 113 537 mk, Viranhaltijain sunnuntai- ja ylityö- sekä päivystyskorvaukset 378 932 mk, Muut palkkamenot 14 788 490 mk, Kansaneläke- ja lapsilisämaksut 1 462 160 mk, Vuokrat 4 139 325 mk, Siivoustarvikkeet 95 983 mk, Painatus ja sidonta 247 867 mk, Tarverahat 975 597 mk sekä Autokulut 370 000 mk, yhteensä 39 899 355 mk.

Hankintatoimiston ylijäämä kertomusvuonna oli 19 561 806 mk.